

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 12C/48/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4115201880
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 07. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ivana Heinrichová
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2016:4115201880.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra v právnej veci navrhovateľa: Sociálna poisťovňa, so sídlom ul. 29. augusta 8, Bratislava, IČO: 308 07 484, proti odporcovi: H. T., nar. XX.X.XXXX, bytom U. XXXX/XX, S., zast.: JUDr. Ladislav Chmelár, advokát, so sídlom Levická 579, Vrábľe, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu: Komunálna poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, so sídlom Štefánikova 17, Bratislava, IČO: 31 595 545, o zaplatenie sumy 3.026,40 eura, sudkyňou Mgr. Ivanou Heinrichovou, takto

rozhodol:

Odporca je p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľovi sumu 2.118,48 eura do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Vo zvyšnej časti súd návrh z a m i e t a.

Navrhovateľovi súd náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ sa návrhom doručeným súdu dňa 2.2.2015 domáhal od odporcu zaplatenia sumy 3.026,40 eur. titulom vyplatených dávok dôchodkového poistenia formou invalidného dôchodku poškodenému M. U., za obdobie od 18.11.2013 do 17.12.2012, v dôsledku protiprávneho konania odporcu.

Okresný súd Nitra vo veci vydal dňa 3.2.2015 platobný rozkaz č.k. 12C/48/2015-12, proti ktorému podal odporca v zákonnej lehote odpor.

Súd vo veci pojednával v súlade s § 101 ods. 2 O.s.p. v neprítomnosti odporcu a vedľajšieho účastníka.

Zástupkyňa navrhovateľa na pojednávaní trvala na písomne podanom návrhu, poukazovala na listinné dôkazy, ktoré boli predložené spolu s návrhom. Navrhovateľ sa domáha od odporcu zaplatenia sumy 3.026,40 eura, sú to dávky dôchodkového poistenia, ktoré boli vyplatené poistenému U. vo forme invalidného dôchodku a to za obdobie od 18.11.2013 do 17.12.2014. Výška nie je sporná. Čo sa týka miery zavinenia, túto stanovili na 25%. Čo sa týka záverov znaleckého posudku, hlavnou príčinou bolo to, že odporca značne prekročil rýchlosť a okrem toho bola obmedzená viditeľnosť, takže neprispôbil jazdu podmienkam.

Právny zástupca odporcu na pojednávaní uviedol, že odporca bol uznaný vinným zo spáchania trestného činu ublíženia na zdraví v konaní vedenom pod sp zn. 5T/7/2003, poškodený p. U. jazdil na neosvetlenom bicykli, pod vplyvom alkoholu. Odporca jeho syna na bicykli obišiel, v závere znaleckého posudku znalca Ing. S. je uvedené, že odporca nemal možnosť vyhnúť sa poškodenému bez toho, aby neprešiel do protismeru. Navrhol návrh zamietnuť, resp. prihliadnúť na spoluúčasť p. U..

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom zástupkyne navrhovateľa, právneho zástupcu odporcu a oboznámením sa s obsahom spisu a to návrhom, uznesením OS Nitra sp. zn. 5T/7/2003, rozpisom vyplatených dávok, výzvou na uznanie a dobrovoľné plnenie, platobným rozkazom, odporom, oznámením zo dňa 29.12.2014, oznámením Komunálnej poisťovne zo dňa 9.1.2015, výpisom z obchodného registra, vyjadrením vedľajšieho účastníka, rozsudkom OS Nitra sp.zn. 7C/130/2009, rozhodnutím Krajského súdu v Nitre sp.zn. 9Co/106/2015, zápisnicou z pojednávania 18C/204/2014, rozsudkom Okresného súdu Nitra sp.zn.25C/191/2007, rozsudkom Okresného súdu Nitra sp.zn.19C/12/2011, rozhodnutím Krajského súdu v Nitre sp.zn. 9Co/2/2014, rozhodnutím Okresného súdu Nitra sp.zn.10C/97/2012, rozhodnutím Krajského súdu v Nitre sp.zn. 7Co/192/2013, rozhodnutím Okresného súdu Nitra sp.zn.9C/293/2012, spismi Okresného súdu Nitra 10C/289/2013, 19C/56/2006 a zistil tento skutkový a právny stav:

Odporca dňa 17.3.2002 o 19.30 hod. na ceste prvej triedy č. 51 medzi obcami G. - S., viedol osobné motorové vozidlo O. XXX, NR XXX BD, kde neprispôbil rýchlosť jazdy svojim schopnostiam, poveternostným podmienkam, vzdialenosti rozhľadu, prekročil povolenú rýchlosť a narazil do zadnej časti neosvetleného bicykla, ktorý viedol M. U.. Poškodený M. U. následkom zrážky utrpel tržno - zmliaždenú ranu v oblasti temena hlavy, vnútro - lebečné krvácanie v ľavej čelovo - spánkovo- temenej oblasti hlavy pod tvrdým obalom mozgu, krvácanie pod jemný obal mozgu, pomliaždenie mozgu, nestabilnú zlomeninu druhého krčného stavca, zasahujúcu do oboch oblúkov stavca, zlomeninu prvého drienkového stavca chrbtice, pomliaždenie hrudníka a brucha, s dobou liečenia a PN najmenej 6 mesiacov.

Voči odporcovi bolo uznesením Okresného súdu Nitra č.k. 5T/7/2003 z 22.10.2003, právoplatným dňa 18.11.2003 trestné stíhanie podmiennečne zastavené a bola mu uložená skúšobná doba v trvaní jeden rok. Odporca ako obžalovaný sa k spáchaniu skutku v celom rozsahu doznať, trestnú činnosť oľutoval, jeho zavinenie bolo dostatočne preukázané, urobil všetky opatrenia smerujúce k tomu, aby poškodenému M. U. bola uhradená vzniknutá škoda, z ktorého dôvodu bol možný postup podľa § 307 ods. 1 Trestného poriadku.

V čase vzniku poisťnej udalosti bolo k motorovému vozidlu O. XXX, EVČ: NR XXX BD uzatvorené v Komunálnej poisťovni a.s. povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, a to poisťníkom otcom odporcu S. T., nar. XX.X.XXXX. Tento zmluvný vzťah trval do 31.12.2005, ako vyplýva z výpisu z inkasného účtu danej poisťnej zmluvy.

Rozhodnutím Sociálnej poisťovne bol vzhľadom na následky, ktoré poškodený utrpel pri dopravnej nehode, priznaný invalidný dôchodok. Navrhovateľ vyplatil poškodenému M. U. v období od 18.11.2013 do 17.12.2014 dávky dôchodkového poistenia titulom vyplateného invalidného dôchodku vo výške žalovanej istiny, čo vyplýva tak z rozpisu vyplatených dávok ako aj z výzvy č. 174/2014 navrhovateľa zo dňa 19.12.2014.

Vedľajší účastník na strane odporcu sa vyjadril písomne, v ktorom uviedol, že poukázal na to, že vzhľadom na okamih vzniku škodovej udalosti a v tom čase existujúcej právnej úpravy nie je možné takéto nároky navrhovateľa kryť z povinného zmluvného poistenia, uviedol, že ak v minulosti pristúpil k úhrade plnenia, bolo to len na základe jeho slobodného rozhodnutia, nie na základe toho, že by mu takéto povinnosť vyplývala zo zák. č. 381/2001 Z.z.. Takáto povinnosť vedľajšiemu účastníkovi nevplývala ani z obsahu Všeobecných poisťných podmienok, ktoré boli súčasťou poisťnej zmluvy uzavretej s odporcom. V pôvodnom znení zákona táto otázka nebola riešená, až novelou č. 430/2003 Z.z. vznikla povinnosť poisťovateľa refundovať tento nárok. Vo vzťahu k poškodenému, až novelou a to zákonom č. 110/2007 Z.z., ktorý nadobudol účinnosť 01.04.2007 vznikla poisťovateľovi povinnosť uhrádzať preukázané nároky. Mal za to, že táto povinnosť sa vzťahuje na tie prípady, ktoré vznikli po účinnosti tejto novely t.j. po 01.04.2007. Súd by mal skúmať spoluzavinenie poškodeného U., pri stanovení miery krátenia uplatneného nároku by mal krátiť nárok navrhovateľa o 50 % vzhľadom na mieru požitia alkoholických nápojov a o ďalších 25 % pre nesprávny spôsob jazdy poškodeného.

Podľa § 238 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, v znení neskorších predpisov, sociálna poisťovňa má právo voči tretím osobám na náhradu škody, ktorá jej vznikla výplatom dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania; výšku škody preukazuje sociálna poisťovňa potvrdením príslušnej organizačnej zložky sociálnej poisťovne a výške vyplatených dávok.

Podľa § 4 ods. 1 Zák. č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poisťnej zmluve.

Podľa § 4 ods. 2 a/ zák. č. 381/2001 Z.z., podľa novely zák. č. 430/2003 Z.z., s účinnosťou od 1.11.2003, poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení, ako aj škody vzniknutej úhradou nákladov zdravotnej starostlivosti, dávok nemocenského poistenia a dávok dôchodkového poistenia.

Podľa § 4 ods. 3 zák. č. 381/2001 Z.z. poistený má právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa odseku 2, ak ku škodovej udalosti, pri ktorej táto škoda vznikla a za ktorú poistený zodpovedá, došlo v čase trvania poistenia zodpovednosti, ak tento zákona neustanovuje inak.

Podľa § 5 ods. 1, písm. f/ zák. 381/2001 Z.z., ak poisťná zmluva neustanovuje inak, poisťovateľa nenahradí z poistného škodu, ak ide o zodpovednosť za škodu, vzniknutú uhradením nákladov zdravotnej starostlivosti, dávok nemocenského poistenia a dávok dôchodkového zabezpečenia poskytovaných z dôvodu škody na zdraví alebo usmrtenia spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, 1.ak sa nezistila osoba zodpovedná za škodu, 2. vodičovi motorového vozidla, ktorého prevádzkou bola táto škoda spôsobená.

Podľa § 441 Obč. zákonníka, ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám.

Nárok Sociálnej poisťovne podľa ust. § 238 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. je jej samostatným regresným nárokom, vo vzťahu k ustanoveniam Občianskeho zákonníka o náhrade škody má táto úprava povahu špecifického ustanovenia. Ide teda o osobitný nárok, výšku ktorého navrhovateľ v konaní preukázal a táto ani medzi účastníkmi konania nebola sporná. V danom prípade mal súd za preukázané, že prevádzkovateľ motorového vozidla O. XXX, ktorý bol poisťník z poistenia o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu a vodič vozidla boli dva rozdielne subjekty. Povinné zmluvné poistenie sa však vzťahuje aj na škody spôsobené samotným vodičom. I v prípade zodpovednosti vodiča za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zostáva zachovaná zodpovednosť prevádzateľa za škodu podľa zásad uvedených v § 427 Občianskeho zákonníka. Poškodený má tak možnosť uplatniť nárok na náhradu škody voči vodičovi aj voči prevádzateľovi vozidla. S poukazom na uvedené je tak odporca pasívne legitimovaným účastníkom konania. Súd vykonaným dokazovaním považoval návrh navrhovateľa za čiastočne dôvodný, a preto mu v časti vyhovel. Súd mal za preukázané, že navrhovateľovi vznikla škoda výplatom dávok poškodenému za odporcu za žalované obdobie 18.11.2013 do 17.12. 2014, ktoré obdobie je obdobím rozhodným z hľadiska posúdenia jeho nároku, a to vo výške 3.026,40 eura. Nárok navrhovateľa na plnenie vyplýva z vyššie citovaných zákonných ustanovení, a to tak § 238 ods. 1 Zák. č. 461/2003 Z.z. ako i § 4 ods. 3 Zák. č. 381/2001 Z.z.. V konaní nebolo sporné, že v čase vzniku nehody a poisťnej udalosti mal prevádzkovateľ vozidla, ktorý vozidlom bola nehoda spôsobená, uzavretú zmluvu o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zn. O. XXX I.: NR XXXBD u poisťovateľa - vedľajšieho účastníka na strane odporcu podľa zák. č. 381/2001 Z.z, pričom z hľadiska plnenia z poistenia zodpovednosti je relevantné, aby ku škodovej udalosti (skutočnosť, ktorá môže byť dôvodom vzniku práva poškodeného na plnenie poisťovateľa alebo kancelárie/ došlo v čase trvania poistenia. V danom prípade k škodovej udalosti došlo dňa 17.3.2002, teda v čase trvania poistenia zodpovednosti. Súd má za to, že je nesporné, že ust. § 238 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. zakladá regresný nárok navrhovateľa voči tretím osobám, ak súd splnené zákonné predpoklady v ňom uvedené. Vyplatením dávok z nemocenského poistenia alebo z dôchodkového zabezpečenia vznikla navrhovateľovi majetková ujma, ktorá je odškodniteľná pri splnení stanovených predpokladov. Regresný nárok je svojím charakterom samostatným nárokom na náhradu škody vyplývajúci z § 238 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z, ktorý má povahu špeciálneho ustanovenia vo vzťahu k Obč. zákonníku o náhrade škody. Pretože uvedené ustanovenie neobsahuje dôsledky vyplývajúce z prípadného spoluzavinenia poškodeného na vzniku škody, je potrebné popri posudzovaní tejto otázky aplikovať ust. § 441 Obč. zákonníka, ktorý upravuje zavinenie poškodeného na spôsobení škody. Aj pri posudzovaní nároku navrhovateľa treba skúmať prípadné spoluzavinenie poškodeného, ktorá má za následok obmedzenie zodpovednosti odporcu.

Zákonné ustanovenie § 441 OZ sa vzťahuje na prípady, kedy škoda spôsobená poškodenému je nielen výsledkom protiprávneho konania škodcu, ale sa na jej vzniku čiastočne, resp. celkom podieľalo konanie samotného poškodeného. Pre záver o zodpovednosti na strane poškodeného musia byť rovnako splnené všetky základné predpoklady zodpovednosti za škodu (§ 420 OZ) a to protiprávne konanie, vznik škody a príčinná súvislosť medzi nimi, pričom zavinenie sa predpokladá. Zodpovednosť škodcu je potom obmedzená v rozsahu, v akom rozsahu vznikla škoda tiež následkom protiprávneho úkonu poškodeného. Súd dospel k záveru a to najmä oboznámením sa s obsahom spisu Okresného súdu Nitra sp.zn.10C/289/2013, v ktorom bol pripojený a oboznámená trestný spis, že poškodený U. jazdil na vozovke 1,2 m od čiar pravej krajnice, pričom znalec uviedol, že z technického hľadiska príčinou vzniku dopravnej nehody bola rýchlosť jazdy vozidla 100 až 106 km/h. Z technického hľadiska v priamej príčinnej súvislosti so vznikom dopravnej nehody bola jazda neosvetleného cyklistu za zníženej viditeľnosti na vozidle vo vzdialenosti 1,2m od jej pravého okraja, pričom v jazde po okraji vozovky mu nič nebránilo. Ďalej súd z výpovede poškodeného, ktorú výpoveď si pripojil z trestného spisu zistil, že poškodený U. sám uviedol, že pred cestou si vypil asi 3 alebo 4 štamperlíky domácej pálenej, čo zapíjal vodou. Uviedol, že na vozovke išli tak, že za ním išiel tiež na bicykli jeho syn O.. O. U. vypočutý v trestnom konaní uviedol, že otec u známeho vypil pár pohárikov pálenky, uviedol, že po ceste išli tak, že otec išiel pred ním asi 10-15 m, pričom on išiel pri bielej čiare v pravom zadnom pruhu, otec išiel popri čiare ako on, ale tesne pred nárazom vozidla do neho išiel v strede pravého jazdného pruhu. Z protokolu o lekárskom vyšetrení ku skúške na alkohol v krvi z 2.4.2002 súd zistil, že poškodený M. U. podľa ošetrojúceho lekára MUDr. A. P. javil príznaky použitia alkoholu a plynovou chromatografiou mu bol zistený alkohol 0,65 promile. U odporcu nebolo zistené požitie alkoholu. K vzniku škody podľa názoru súdu prispel aj samotný poškodený M. U. tým, že jazdil na bicykli pod vplyvom alkoholu, čo spôsobilo jeho nestabilnú jazdu na vozovke, keď tesne pred nehodou jazdil v strede jazdného pruhu a nie na okraji vozovky. Táto skutočnosť nepochybne mala príčinu súvislosť so vznikom dopravnej nehody, čo dokazuje aj to, že rovnakým smerom jazdil aj syn poškodeného, ktorý jazdil pri bielej čiare označujúcej kraj vozovky a jeho odporca svojim motorovým vozidlom obišiel bez toho, aby došlo ku kolízii, pričom išiel rovnakou rýchlosťou, akou išiel v čase, kedy obchádzal jeho otca / pred brzdením/, z čoho vyplýva, že pokiaľ by bol jazdil M. U. spôsobom, ako jeho syn O., nebolo by s najväčšou pravdepodobnosťou došlo k dopravnej nehode, pretože pri jej šetrení nebolo zistené, že by odporca bol zišiel z cesty, resp. by zachytil cyklistov na krajnici. Z uvedeného dôvodu súd dospel k záveru, že na vzniknutej nehode, v dôsledku ktorej došlo k poistnej udalosti a poškodeniu zdravia M. U. sa podieľal aj samotný poškodený a preto súd znížil regresný nárok navrhovateľa o 30%, lebo mal za to, že v takomto rozsahu, t.j. 30% sa podieľal na nehode samotný poškodený. Navrhovateľ sa domáhal zaplata sumy 3.026,40 eura, z toho 30% predstavuje 907,92 eura, ktorú odpočítal od uplatneného nároku navrhovateľa a priznal mu rozdiel týchto súm, t.j. 2.118,48 eura. K tvrdeniu vedľajšieho účastníka, že mu neprináleží povinnosť plnenia voči navrhovateľovi z dôvodu, že k nehode došlo 17.3.2002, pričom z ustanoví zák. č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v znení účinnom ku dňu vzniku dopravnej nehody, explicitne nevyplývala zákonná povinnosť vedľajšieho účastníka nahradiť za škodcu nároky uplatnené navrhovateľom. Táto povinnosť nevyplýva ani z obsahu všeobecných poistných podmienok a nie je definovaná ani medzi výlukami z poistenia, zastáva názor, že nie je možné extenzívnym výkladom všeobecne záväzného právneho predpisu, resp. jeho ustanovenia zo strany prvostupňového súdu ukladať povinnosti vedľajšiemu účastníkovi, pokiaľ táto povinnosť nevyplýva priamo zo znenia príslušného ustanovenia právneho predpisu. Súd sa nestotožňuje s výkladom vedľajšieho účastníka a má za to, že zodpovednosť vedľajšieho účastníka vyplýva zo zákona 381/2001 Z.z. aj v znení účinnom v čase vzniku nehody, lebo ide o škodu na zdraví a nejde o výluku uvedenú v § 5 ods. 1 písm. f) zákona, pričom z logického výkladu tohto ustanovenia vyplýva, že poisťovateľ takýto druh škody nenahradí len ak 1. sa nezistila osoba zodpovedná za škodu alebo 2. vodičovi motorového vozidla, ktorého prevádzkou bola táto škoda spôsobená. V súdnom prípade nejde ani jednu z uvedených výnimiek a preto podľa názoru súdu, je daná zodpovednosť vedľajšieho účastníka za škodu vzniknutú uhradením dávok dôchodkového zabezpečenia M. U..

O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 2 O.s.p. a navrhovateľovi, ktorý mal v konaní vyšší úspech ako odporca, trovy konania nepriznal, nakoľko si žiadne neuplatnil.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Nitre.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedených v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.